

Powierzenie danych osobowych do przetwarzania

– odpowiedzi na 8 kluczowych pytań

SPIS TREŚCI

Czym jest powierzenie danych osobowych?.....	1
Kiedy dochodzi do powierzenia danych osobowych?.....	1
Jakie warunki należy spełnić, by móc powierzyć dane osobowe?.....	2
Czym jest umowa o powierzeniu przetwarzania danych osobowych?.....	2
Czy osoba, której dane są powierzone, musi wyrazić na to zgodę?	3
Czym jest podpowierzenie danych osobowych?	3
Czy administrator danych osobowych, który przekazał dane procesorowi, musi wiedzieć o podpowierzeniu?	4
Kto jest odpowiedzialny za dane, które zostały powierzone lub podpowierzone?.....	5

CZYM JEST POWIERZENIE DANYCH OSOBOWYCH?

Powierzenie przetwarzania danych osobowych to jeden z dwóch, obok udostępnienia, sposobów uprawnienia innego podmiotu do przetwarzania danych osobowych znajdujących się w posiadaniu danego administratora danych. W pewnym sensie jest to jakby outsourcing przetwarzania danych osobowych. Na przykład firma, której dane zostały powierzone przez jej klientów, może przekazać wykonywanie obowiązków związanych z przetwarzaniem danych osobowych innemu podmiotowi – zewnętrznej firmie świadczącej usługi księgowe.

Powierzenie przetwarzania danych osobowych pozwala jednak przede wszystkim w stosunkowo prosty sposób uprawnnić do przetwarzania danych osobowych podmioty, które normalnie nie mogłyby tego robić. Na przykład pracodawca jest administratorem danych osobowych swoich pracowników. Jeżeli pracodawca zapewni pracownikom opiekę medyczną w prywatnej placówce leczniczej, to będzie mógł rozważyć powierzenie tych danych osobowych pracowników tej placówce leczniczej.

Podmiot, któremu przetwarzanie danych zostało powierzone, nie może korzystać z nich we własnym celu, np. do promowania swoich produktów lub usług.

KIEDY DOCHODZI DO POWIERZENIA DANYCH OSOBOWYCH?

Administrator danych może powierzyć innemu podmiotowi przetwarzanie danych osobowych. Do powierzenia danych osobowych dochodzi w drodze zawarcia umowy o powierzeniu przetwarzania danych osobowych. Sama umowa nie musi koniecznie być odrębnym dokumentem. Bardzo często

umowa o powierzeniu przetwarzania danych osobowych stanowi element innej umowy „głównej”, np. umowy zlecenia czy o dzieło.

Jeżeli umowy nie zawarto, a mimo to doszło do przekazania danych osobowych, to administrator danych może się narazić na zarzut przekazania danych osobie nieuprawnionej i odpowiedzialność karną z art. 51 oraz 52 ustawy z 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (tekst jedn.: Dz.U. z 2016 r. poz. 922).

Należy więc mieć świadomość tego, że zawarcie takiej umowy jest niezbędne zawsze, gdy chcesz przekazać innemu podmiotowi dane osobowe innych osób, które zgromadziłeś. Nie ma tu znaczenia cel, w jakim takiego przekazania danych zamierzasz dokonać. Może to być np. powierzenie danych właścicielowi serwera hostingowego w celu ich gromadzenia na tym serwerze albo zewnętrznej firmie, która będzie nam prowadziła akta osobowe naszych pracowników.

JAKIE WARUNKI NALEŻY SPEŁNIĆ, BY MÓC POWIERZYĆ DANE OSOBOWE?

Umowa o powierzeniu przetwarzania danych osobowych powinna być zawarta w formie pisemnej. W treści umowy zawsze trzeba wskazać zakres oraz cel powierzenia przetwarzania.

Zakres to określenie, jakie dane zostają powierzone. Zakres powinien być precyzyjnie wskazany albo poprzez wyliczenie kategorii danych (np. imię, nazwisko, numer telefonu) albo opisowo, ale precyzyjnie (np. „w zakresie niezbędnym do realizacji umowy z 15 maja 2017 r. o współpracy i prowadzeniu wspólnych punktów handlowych”).

Z kolei wskazanie celu przetwarzania danych może obejmować jeden lub więcej celów, np. w celu prowadzenia usługi hostingowej oraz archiwizacji dokumentacji handlowej.

Warto wreszcie zamieścić i inne postanowienia, mimo iż nie są one już warunkami stawianymi przez ustawę o ochronie danych osobowych. Chodzi tu np. o prawo przeprowadzania kontroli w podmiocie, któremu powierzono przetwarzanie danych, informowanie o kontroli Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych czy zasady podpowierzenia (dalszego powierzenia) przetwarzania danych.

CZYM JEST UMOWA O POWIERZENIU PRZETWARZANIA DANYCH OSOBOWYCH?

Umowa o powierzeniu przetwarzania danych osobowych jest umową cywilnoprawną, zawieraną w formie pisemnej. Alternatywnie można ją zawrzeć w formie pisemnej elektronicznej, czyli poprzez

złożenie oświadczenia woli w postaci elektronicznej i opatrzenie go bezpiecznym podpisem elektronicznym weryfikowanym za pomocą ważnego kwalifikowanego certyfikatu. W umowie o powierzeniu przetwarzania danych zaleca się uregulowanie wszelkich operacji dokonywanych na danych osobowych (nie tylko zakresu i celu).

Mimo że umowa jest cywilnoprawna, rodzi odpowiedzialność nie tylko cywilnoprawną (tj. polegającą na konieczności zapłacenia odszkodowania w razie nienależytego jej wykonywania). W wyniku jej zawarcia mamy bowiem do czynienia także z odpowiedzialnością administracyjną, Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych może bowiem badać spełnienie wymogów w zakresie zabezpieczenia danych.

Co więcej, zawarcie umowy o powierzeniu przetwarzania danych osobowych rodzi także ryzyko poniesienia odpowiedzialności karnej przez procesora (tj. podmiot, któremu dane osobowe zostały powierzone), np. za niezgodne z prawem udostępnienie danych osobowych podmiotom nieuprawnionym.

CZY OSOBA, KTÓREJ DANE SĄ POWIERZANE, MUSI WYRAZIĆ NA TO ZGODĘ?

Administrator danych osobowych może powierzyć przetwarzanie danych osobowych podmiotowi trzeciemu bez zgody osoby, której dane są powierzane. Nie trzeba także nawet informować takiej osoby o powierzeniu danych, gdyż podmiot, któremu powierzono dane osobowe, nie jest tzw. odbiorcą danych (art. 7 pkt 6 lit. e ustawy o ochronie danych osobowych), a tylko na odbiorcy danych ciąży obowiązek informacyjny.

Ustawa wyraźnie rozróżnia powierzenie danych osobowych od ich przekazania. Przekazanie danych to udostępnienie danych innemu podmiotowi w celu wykorzystania tych danych przez ten podmiot we własnym imieniu oraz we własnym celu. Najczęściej jest to tzw. sprzedaż bazy danych osobowych. Natomiast w przypadku powierzenia podmiot, któremu dane zostały powierzone (tzw. procesor), przetwarza je w imieniu, na rzecz i w celach administratora danych osobowych.

Prawo procesora do przetwarzania danych osobowych pochodzi od administratora danych, a nie od osoby, której dane dotyczą. Jeżeli więc administrator danych straci prawo przetwarzania danych (np. osoba cofnie swoją zgodę na przetwarzanie jej danych), ustaje także prawo procesora.

CZYM JEST PODPOWIERZENIE DANYCH OSOBOWYCH?

Zgodnie z art. 31 ustawy o ochronie danych osobowych administrator danych może powierzyć przetwarzanie danych osobowych innemu podmiotowi (podmiot ten ma wtedy status procesora). W

obrocie gospodarczym coraz częściej spotyka się praktykę tzw. podpowierzenia przetwarzania danych osobowych. Ustawa o ochronie danych osobowych nie reguluje wprost procesu podpowierzenia danych. Jest to jedna z form umożliwienia dostępu do danych osobowych przez podmiot, któremu dane osobowe zostały uprzednio powierzone.

W umowie podpowierzenia danych mamy do czynienia z relacją trzech oddzielnych podmiotów gospodarczych, jakimi są:

- 1) administrator danych,
- 2) procesor (podmiot, któremu administrator danych powierza przetwarzanie danych osobowych),
- 3) podprocesor (podmiot, któremu procesor podpowierza przetwarzanie danych osobowych).

Przykład:

Zewnętrzna firma IT, której administrator danych osobowych powierzył przetwarzanie danych osobowych klientów w ramach obsługi systemu informatycznego, zawiera umowę z podwykonawcą. W ramach tej umowy podwykonawca będzie testował funkcjonalności systemu i będzie miał dostęp do danych osobowych w nim zawartych. W takiej sytuacji mamy do czynienia z podpowierzeniem danych na linii zewnętrzna firma IT – podwykonawca.

CZY ADMINISTRATOR DANYCH OSOBOWYCH, KTÓRY PRZEKAZAŁ DANE PROCESOROWI, MUSI WIEDZIEĆ O PODPOWIERZENIU?

Tak. Podpowierzenie danych osobowych jest uzależnione od zgody administratora danych albo przynajmniej jego wiedzy w tym zakresie. Zgodnie ze stanowiskiem Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych, podpowierzenie przetwarzania danych osobowych jest dopuszczalne, pod warunkiem właściwego umocowania takiego działania w pierwotnej umowie powierzenia.

Kwestię podpowierzenia regulujemy zależnie od tego, czy jesteśmy administratorem danych, czy też procesorem. Jeżeli działamy jako administrator danych, to powinniśmy wyrazić zgodę na każdy podmiot, jakiemu procesor chce podpowierzyć proces przetwarzania danych osobowych. Ma to istotne znaczenie dlatego, że np. podprocesor może mieć siedzibę w kraju trzecim w rozumieniu ustawy o ochronie danych osobowych i umożliwienie dostępu do naszych danych osobowych może być związane z koniecznością spełnienia obostrzeń z art. 48 ustawy o ochronie danych osobowych.

Dodatkowo jako administratorzy danych powinniśmy znać obszary przetwarzania danych i opisać je w naszej polityce bezpieczeństwa danych osobowych. Do wskazanych obszarów nie należy wyłącznie

nasza siedziba, ale również inne miejsca, w których są przetwarzane dane, których jesteśmy administratorem. Do takich obszarów można więc zaliczyć np. siedzibę procesora, któremu zleciliśmy przetwarzanie danych, ale również jego podwykonawcę. Dlatego istotne jest, aby administrator danych miał informację, komu procesor podpowierza przetwarzanie danych.

Inaczej kwestię odpowiedniego umocowania do zawarcia umowy powierzenia rozwiązujemy, działając jako procesor. Najlepiej, aby tego typu umocowanie miało charakter generalny, np. „Procesor może w związku z realizacją niniejszej umowy powierzyć dalej przetwarzanie powierzonych danych osobowych innemu podmiotowi”.

Może też wskazywać konkretne podmioty, którym procesor może podpowierzyć przetwarzanie danych osobowych. W interesie procesora nie leży zwracanie się do administratora danych z wnioskiem o wyrażenie zgody na podpowierzenie przetwarzania danych z dwóch powodów. Po pierwsze administrator danych może się nie zgodzić, a po drugie taki wniosek jest dodatkową formalnością do spełnienia, co komplikuje cały proces przetwarzania danych.

KTO JEST ODPOWIEDZIALNY ZA DANE, KTÓRE ZOSTAŁY POWIERZONE LUB PODPOWIERZONE?

Administrator danych jest podmiotem, który decyduje o celach i środkach przetwarzania danych osobowych. Oznacza to, że spoczywa na nim odpowiedzialność za dane, nawet jeżeli zostały one powierzone lub podpowierzone innym podmiotom.

Administrator danych powinien posiadać, przez cały czas trwania umowy powierzenia, kontrolę nad przetwarzaniem powierzonych danych osobowych. W praktyce może zdarzyć się sytuacja, w której administrator danych nie będzie nawet stroną umowy podpowierzenia. Jednak pomimo tego dalej ponosi on odpowiedzialność za powierzone dane.

Autor:
Marcin Sarna

STOPKA REDAKCYJNA

Redaktor: Wioleta Szczygielska

ISBN: 978-83-269-6488-6

E-book nr: 2HH0593

Wydawnictwo: Wydawnictwo Wiedza i Praktyka sp. z o.o.

Adres: 03-918 Warszawa, ul. Łotewska 9a

Kontakt: Telefon 22 518 29 29, faks 22 617 60 10, e-mail: *cok@wip.pl*

NIP: 526-19-92-256

Numer KRS: 0000098264 – Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy, Sąd Gospodarczy
XIII Wydział Gospodarczy Rejestrowy. Wysokość kapitału zakładowego:
200.000 zł

Copyright by: Wydawnictwo Wiedza i Praktyka sp. z o.o. Warszawa 2017